

Svar på fullmäktigemotion; avgiftsfri sjukvård i samband med graviditet; A Salminen m.fl

Välfärdsområdesstyrelse 25.08.2025

ÖVPH/1260/00.02.00/2025

Beredare Sjöström Pia-Maria
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 184 1597, fornamn.efternamn@ovph.fi

Den sannfinländska fullmäktigegruppen har 10.2.2025 lämnat in en fullmäktigemotion om att ta bort patientavgifterna för vård och service i samband med graviditet. Som motivering anger gruppen den sjunkande nativiteten i Finland och att man från välfärdsområdets sida har få möjligheter att påverka detta, men det är möjligt att stärka servicen för barnfamiljer och öka det ekonomiska stödet till familjerna.

Social- och hälsovårdsministeriet har 2024 publicerat en utredning över hur nativiteten i Finland kunde stärkas. Ur den framgår att ekonomiskt stöd, tillgång till tjänster och trygghet i livssituationen är viktiga faktorer som påverkar viljan att skaffa barn och även om det inte finns ett direkt kausalt samband mellan gratis sjukvårdsbesök och ökad nativitet, pekar utredningen på att tillgängliga och kostnadsfria tjänster kan bidra till att sänka tröskeln för familjebildning.

I dagsläget är besök på mödrarådgivningen, inklusive de screeningsultraljud som görs på mödrapolikliniken avgiftsfria för patienten. En patientavgift på 66,70 € / besök uppbärs för besök på specialsjukvårdens mödrapoliklinik, för ett vård dygn på förlossnings- /BB avdelning debiteras en patientavgift på 66,90 €, medföljande partner i familjerum betalar 30 €/dygn. Välfärdsområdets sammanlagde inkomster för detta är ca 400 000 €/år.

Välfärdsområdet har ett fortsatt behov av att balansera sin ekonomi och ifall klientavgifterna minskar behöver det kompenseras med minskade kostnader eller ökade inkomster i någon av välfärdsområdets verksamheter. Å andra sidan påverkas välfärdsområdets finansiering av invånarantalet och andelen barn och unga. När det gäller förlossningar och därtill hörande besök inom specialsjukvården väljer ca 30% av kvinnorna i välfärdsområdet, främst på grund av avståndsmässiga orsaker, att föda på centralsjukhuset i Karleby. Välfärdsområdet faktureras i dessa fall 2955-6415 €/förlossning. Det är inte troligt att gratis vård i Österbottens välfärdsområde i samband med graviditet eller förlossning skulle påverka patientströmningarna vad gäller förlossningar i någon större omfattning, eventuellt kunde användningen av mödrapolikliniken öka något.

Sammantaget är det svårt att göra en ekonomisk konsekvensanalys av att ta bort patientavgifterna för besök i samband med graviditet och förlossning. Med tanke på den sjunkande nativiteten är det ändå skäl att försöka genomföra åtgärder som underlättar för de familjer som planerar att skaffa barn. Trots inkomstbortfallet för avgiftsfria besök och vård dygn i samband med graviditet- och kan det vara värt att pröva och detta kan tas i beaktande i budgeten för 2026.

Sektordirektör för barn, unga och familjer Sjöström Pia-Maria

föreslår, att välfärdsområdesstyrelsen beslutar att ge svaret på fullmäktigemotionen som redogörelse till välfärdsområdesfullmäktige. Styrelsen föreslår för fullmäktige att motionen härmed är slutbehandlad.

Beslut:

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue